

Model del retallable del castell de Montsoriu

El programa «Viu el parc» es desenvolupa també als parcs de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Garraf-Olèrdola-Foix, Montnegre i el Corredor, Castell de Montesquiú, Serralada de Marina, Serralada Litoral i Guàrdies-Savassona. En podeu consultar els programes respectius a Internet:

www.diba.cat/parcsn/viuelparc

«Viu el parc»
Parc Natural del Montseny
 Tel. 932 157 411
 A/e: viuelparc@diba.cat

Amb la col·laboració dels ajuntaments de:
 Aiguafreda, Arbúcies, Breda, el Brull, Campins,
 Cànoves i Samalús, Figaró-Montmany,
 Fogars de Montclús, la Garriga, Gualba,
 Montseny, Riells i Viabrea, Sant Esteve de
 Palautordera, Sant Feliu de Buixalleu, Sant
 Pere de Vilamajor, Seva, Tagamanent i Viladrau

Gerència: FUSIC

Agraïments

■ **museu etnològic del montseny** ■

LA GABELLA
 ■ arbúcies ■

Patronat del Castell de Montsoriu

Xarxa de Parcs Naturals

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guàrdies-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

**Diputació
 Barcelona**

Àrea d'Espais Naturals
Xarxa de Parcs Naturals

Comte d'Urgell, 187
 08036 Barcelona
 Tel. 934 022 428
xarxaparc@diba.cat
www.diba.cat/viuelparc

Parc Natural del Montseny Reserva de la Biosfera

**Retallable
 del castell
 de Montsoriu**

**Viu
 el Parc!**

www.diba.cat/viuelparc

Direcció de Comunicació. Fotografies: MEMGA, Arxiu XPN. Dipòsit Legal B-39166-2010. Paper ecològic

**Diputació
 Barcelona**

**Diputació
 de Girona**
 221 municipis

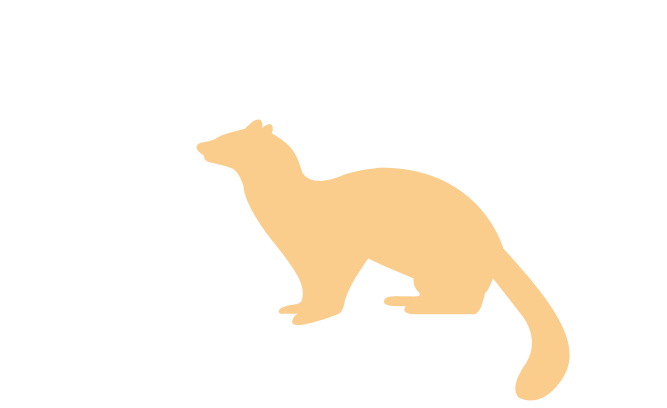
El Parc Natural del Montseny

El Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera és un mosaic de paisatges mediterranis i centreeuropeus situat a tocar de grans conurbacions metropolitanes. La seva biodiversitat extraordinària i la petjada cultural que l'home hi ha deixat al llarg dels temps, presenten un valor universal que ha inspirat artistes, intel·lectuals i científics, i que desvetlla l'interès de les persones que el visiten. El Montseny, enlairat entre les planes de les comarques del Vallès, Osona i la Selva, es presenta com un bloc muntanyós de perfil característic i altiu, visible des de molts indrets de Catalunya i conegut arreu per la bellesa dels seus paisatges. Precisament, el nom del massís, que prové del llatí *Mont Signus* (mont senyal), palesa la fisonomia del seu relleu.

Les diferències d'humitat i temperatura expliquen la **vegetació** que es desenvolupa al Montseny. A manera d'estatges, i a la vegada que es guanya en alçada, es reproduïxen les formacions vegetals característiques de la mediterrània a les parts baixes (alzinars, suredes i pinedes), de la muntanya mitjana plujosa més amunt (alzinar muntanyenc i rouredes), d'ambients centreeuropeus per sobre dels 1.000 m (fagedes i avetoses) i, fins i tot, d'ambients subalpins als cims (matollars i prats culminals).

La confluència d'aquests factors en un relleu abrupte, solcat de torrents i cingleres, dona com a resultat una extraordinària **varietat d'hàbitats**.

Viu el parc!

El **poblament** al Montseny data de temps prehistòrics, com ho testimonien les troballes de destrals i ganivets de pedra a Aiguafreda, el Brull, Montseny i Sant Marçal; els megàlits de la serra de l'Arca i les Pinedes, o la pedra estelada del pla de la Calma. Al període ibèric es comencen a ocupar de manera estable els turons i els pobladors s'endinsen cap a la muntanya. Així ho evidencien el castell del turó de Montgrós, al Brull, i els assentaments fortificats de Montclús, a Sant Esteve de Palautordera, i de can Flaquer, a Samalús. Del període romà daten construccions com la vil·la romana de Can Tarrés i altres a les planes veïnes tot seguint la Via Augusta i la Via Ausa. No és fins a l'edat mitjana que es generalitzen els establiments interiors de manera dispersa i l'explotació dels recursos naturals s'intensifica. D'aquesta època daten l'església amb pintures preromàniques de Sant Pere Desplà (Arbúcies) i el castell de Montsoriu, mostra d'arquitectura militar de l'època. Aquest procés assoleix la seva màxima esplendor al segle XIX, moment a partir del qual s'inicia un lent despoblament.

Actualment, la regressió de les activitats agrícoles, forestals i ramaderes ha propiciat un canvi de les **economies familiars**. Unes altres activitats, fonamentalment de serveis com el turisme rural, la restauració i l'hostaleria, complementen les rendes i conviuen amb l'extensa cultura agropecuària de la zona. El Montseny és avui dia un lloc amable per viure-hi i visitar-lo.

El castell de Montsoriu

El castell de Montsoriu, situat en el límit dels termes municipals d'Arbúcies i Sant Feliu de Buixalleu (la Selva), s'alça al damunt d'un turó de 649 metres, que forma part dels darrers contraforts llevantins del massís del Montseny. Aquesta situació privilegiada li permet un domini visual d'un vast territori, que abasta des de la zona costanera i la depressió Prelitoral fins al Montseny i les Guilleries.

Orígens històrics

La primera cita documental de Montsoriu és de l'any 1002, en una donació de terres que féu el noble Giscfred al monestir de Sant Cugat. En el mateix any, el fill del vescomte de Girona, Amat, ja s'anomenava senyor de Montsoriu (*Amatus Castro Surice*), prenent el cognom de la seva possessió més destacada. La seva filla, Ermessenda de Montsoriu, es casà al 1033 amb Guerau de Cabrera i originà així el llinatge vescomtal dels Girona-Cabrera.

Dins les construccions conservades actualment, algunes de les situades al recinte sobirà formen part del primitiu castell roquer (segles X-XII), presidit per la torre de l'homenatge, a més d'una petita capella castral preromànica, una cisterna retallada a la roca i una plataforma d'anivellament.

Entre la fi del segle XII i mitjan segle XIII el vell castell roquer fou ampliat amb la construcció d'un segon recinte murallat o pati d'armes que, juntament amb el poblat i la torre albarrana de les Bruixes, formava tot plegat un vast perímetre fortificat de més de 500 metres. D'aquest període destaca la construcció de la capella romànica de Sant Pere de Montsoriu.

El cronista reial Bernat Desclot, l'any 1285 es refereix al castell de Montsoriu en aquests termes:

«...E en Vallès se tenia lo castell de Montsoriu, qui és un dels bells e dels nobles del món...»

El gran castell-palau d'època gòtica

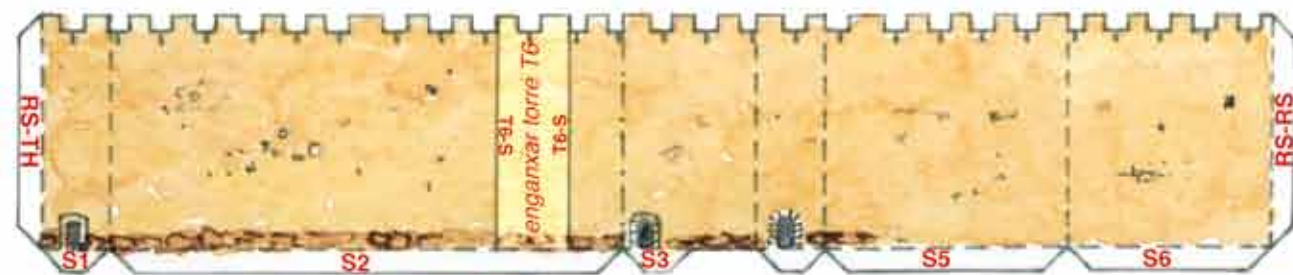
A mitjan segle XIV es dugueren a terme unes importants reformes arquitectòniques que transformaren Montsoriu en un **gran castell-palau gòtic**, cap i casal dels vescomtes de Cabrera. Les obres s'efectuaren de forma accelerada entre els anys 1347 i 1348, quedant definitivament enllestides a partir del 1350. En fou promotor el gran Bernat II, vescomte de Cabrera i de Bas (1298-1364), almirall i conseller del rei Pere III i tutor de l'Infant Joan.

Les imponents restes arquitectòniques que ens han pervingut del **castell de Montsoriu** ens mostren la millor fortalesa d'època gòtica conservada a Catalunya.

El nou urbanisme de Montsoriu va comportar la planificació d'un poderós castell articulat en tres recintes concèntrics, defensables de forma independent i protegits per alteroses muralles i bestorres que li confereixen l'aspecte de gran fortalesa inexpugnable. L'element central és el pati d'armes amb la cisterna que articula al seu voltant el conjunt residencial (estances nobles, cos de guàrdia, menjador, cuines i la nova capella gòtica). També en aquest moment es construí el tercer recinte del castell, l'anomenat **recinte jussà**, on se situa la poterna que connecta el camí fortificat amb el portal de la barbacana.

El castell de Montsoriu mantingué l'ús militar i residencial fins a la segona meitat del segle XV quan, a partir de la Guerra Civil Catalana, els Cabrera, més preocupats pels afers de les seves possessions al comtat de Mòdica (Sicília), van a viure a Blanes, primer, i a Ragusa, després. Finalment, a partir de la fi del segle XVI s'inicia un llarg procés d'abandonament i deteriorament de les seves estructures que ha durat més de 450 anys. En l'actualitat, el Consell Comarcal de la Selva n'és el propietari mentre que el Patronat per a la conservació i restauració del castell de Montsoriu, integrat per la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Girona, els ajuntaments de la zona i altres entitats, n'ostenta la gestió.

Viu el parc!

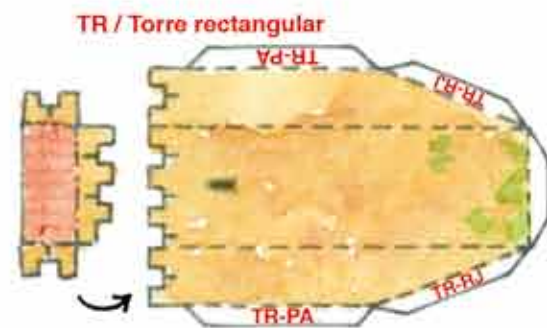
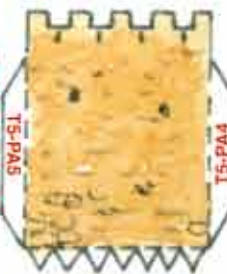

RS / MURS DEL RECINTE SOBIRÀ

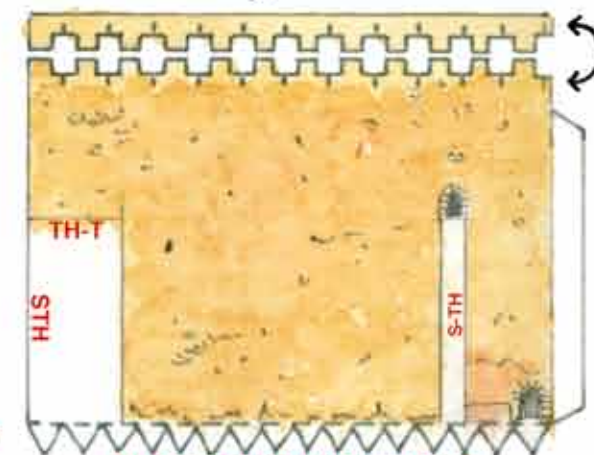
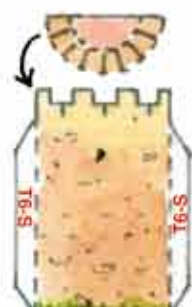
terrassa torre de l'homenatge

T5 / TORRE

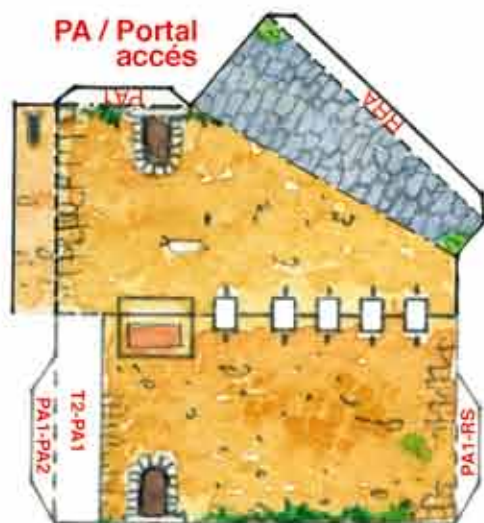
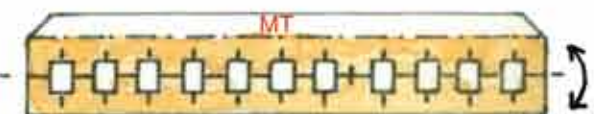
TR / Torre rectangular

T6 / Torre recinte sobirà

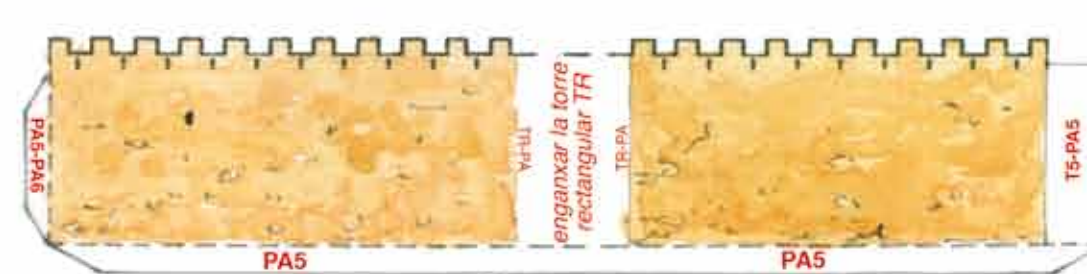
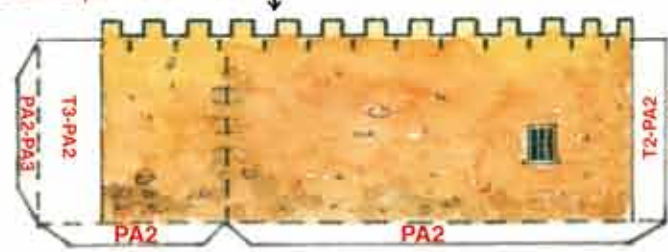
TH / TORRE DE L'HOMENATGE

Merlet talús recinte sobirà

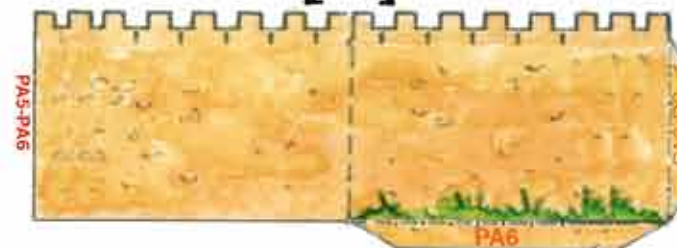

PA / Portal accés

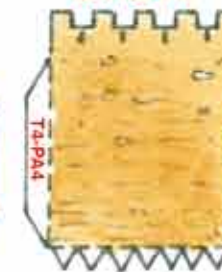
Murs exteriors recinte pati d'armes

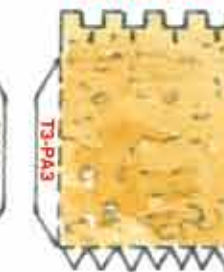
Murs recinte pati d'armes

torre T4

torre T3

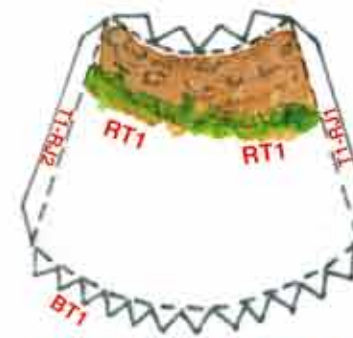

Torre T2

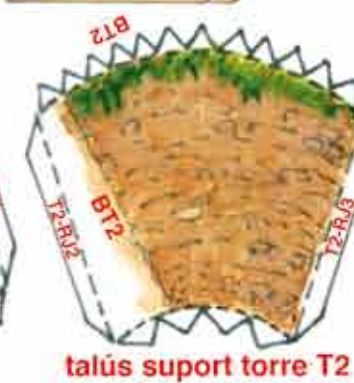
Terrasses torres recinte pati d'armes

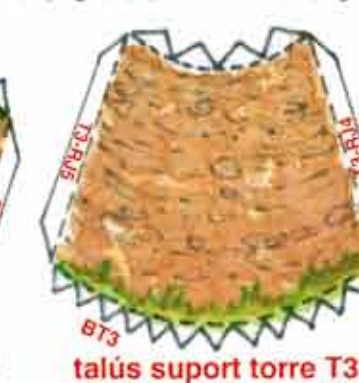
torre T1

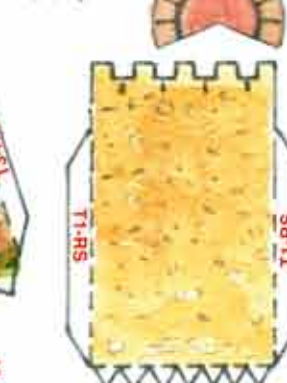
Talús suport torre T1

talús suport torre T2

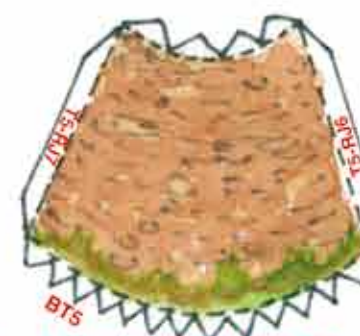

talús suport torre T3

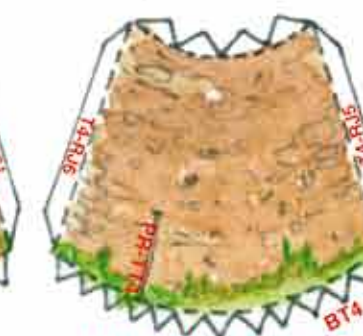

T4

T5

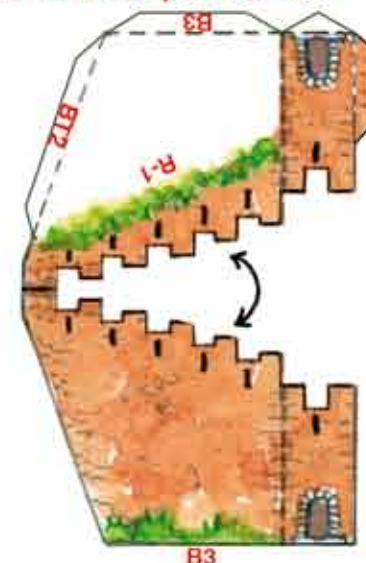

talús suport torre T5

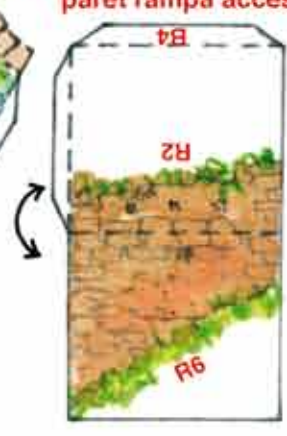

talús suport torre T4

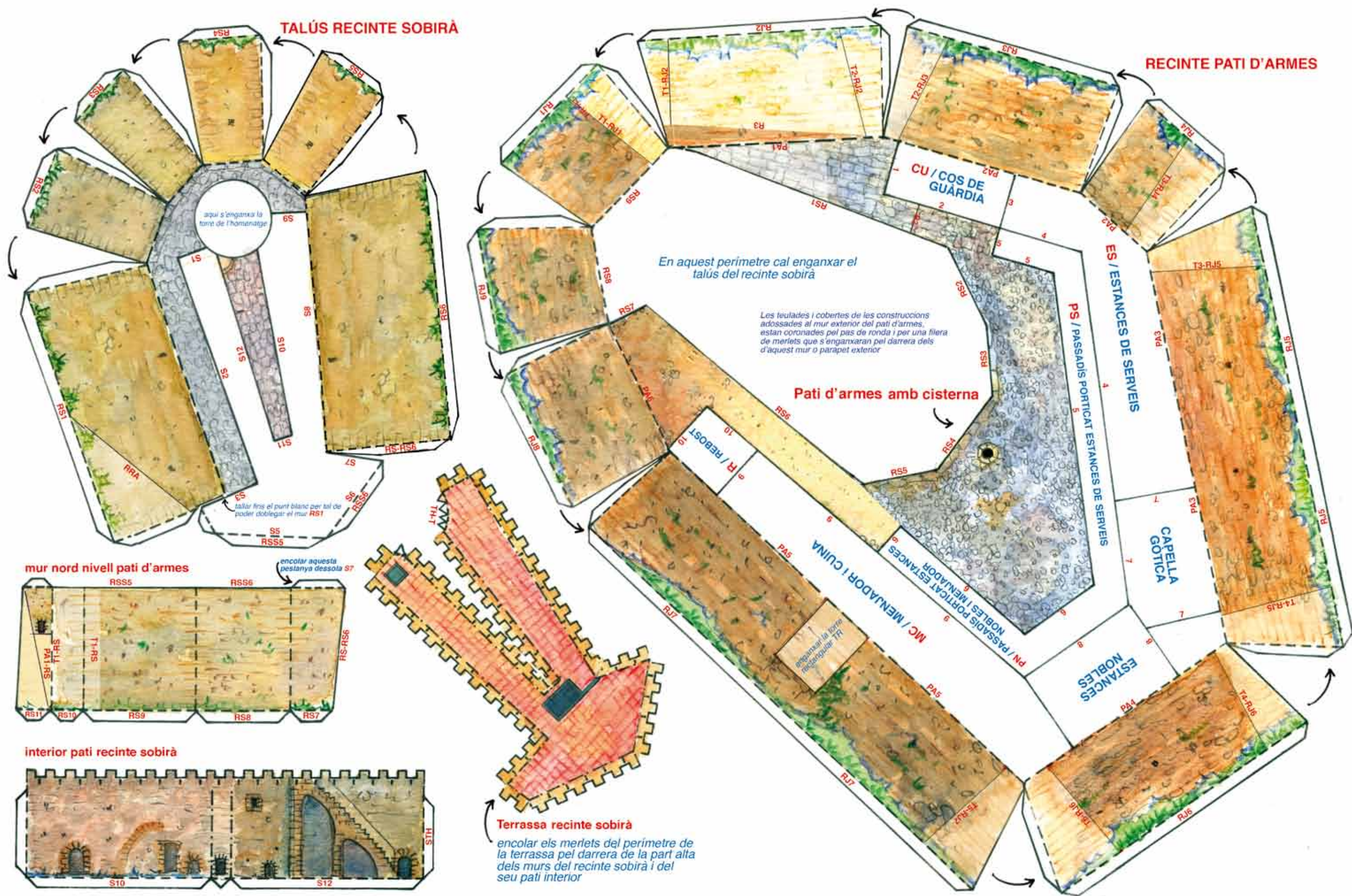
barbacana / porta accés

rampa d'accés per barbana a pati d'armes

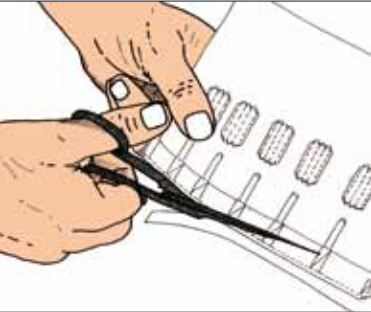
paret rampa accés

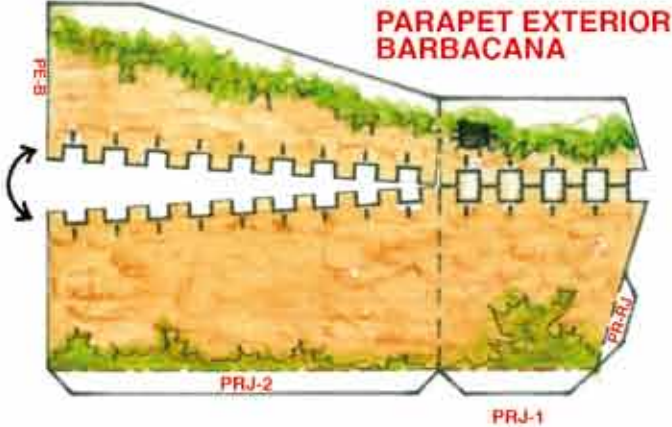
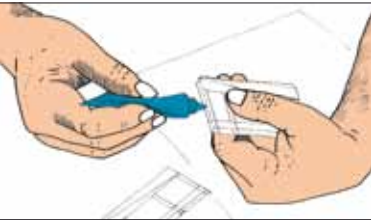
1. Fer una incisió amb el cantó rom d'unes tisores o la punta d'un bolígraf gastat, resseguint les línies de traços que cal doblegar.

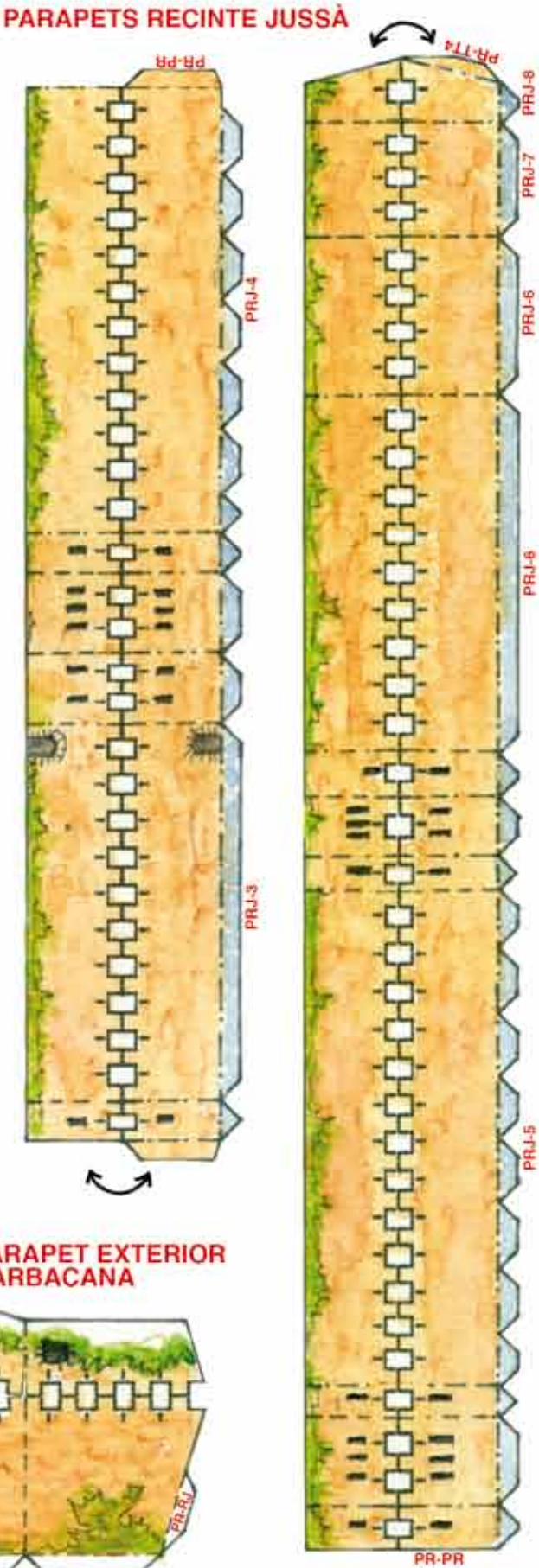
2. Retallar les peces del retallable amb unes tisores o cúter, resseguint la línia exterior que defineix cada peça.

3. Doblegar i enganxar les pestanyes a la seva part corresponent.

PARAPET EXTERIOR BARBACANA

PARAPETS RECINTE JUSSÀ

